

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Meerschap Paterswolde
T.a.v. mevrouw K. Hunziker, directeur/secretaris
Veenweg 46
9752 XS HAREN

Datum: 21 april 2022
Kenmerk: 2022.105
Onderwerp: Accountantsverslag controle jaarrekening 2021

Geachte leden van het algemeen bestuur, geachte mevrouw Hunziker,

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Meerschap Paterswolde (hierna: het Meerschap) is bevoegd om een accountant aan te wijzen voor de controle van de jaarrekening. Deze opdracht is verstrekt aan HZG Accountants & Adviseurs en is voor het boekjaar 2021 bevestigd door middel van ondertekening van de (jaarlijks terugkerende) opdrachtbevestiging. Deze opdrachtbevestiging bevat de belangrijkste formele aspecten in relatie tot onze opdracht en de communicatie daarover.

We brengen u in dit accountantsverslag op de hoogte van onze bevindingen en adviezen naar aanleiding van de controle. Onze bevindingen en opmerkingen daarbij zijn bedoeld om het algemeen bestuur te ondersteunen in de controlerende taak. Een concept van dit verslag is voorgelegd aan de directeur/secretaris.

De indeling van ons accountantsverslag is als volgt:

1. De belangrijkste bevindingen in één oogopslag
2. Actuele ontwikkelingen
3. Het controleproces en de interne beheersing
4. Bestuurlijke afhandeling en publicatie
5. Controlebevindingen en overige aandachtspunten
6. Verplichte rapportageonderdelen
7. Afsluiting

Wij bedanken de organisatie voor de medewerking en we gaan er van uit dat ons verslag het algemeen bestuur ondersteunt bij de oordeelsvorming over de bedrijfsvoering en de verslaggeving in de vorm van de jaarstukken.

1. DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN IN EEN OOGOPSLAG

Onderwerp	Bevindingen
Ons oordeel over de jaarrekening	We verstrekken bij de jaarrekening 2021 van het Meerschop een controleverklaring met een goedkeurend oordeel, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.
Resultaat en vermogenspositie	Het Meerschop is een organisatie zonder winststreven. Het boekjaar 2021 is afgesloten met een tekort van € 11.000 (2020: € 9.000 positief). Het eigen vermogen ultimo 2021 bedraagt € 644.000.
Verslaggeving	Wij hebben vastgesteld dat de jaarstukken overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgesteld. Tevens is voldaan aan de WNT. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarstukken is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie.
Geïdentificeerde en niet gecorrigeerde controleverschillen	Er zijn geen niet-gecorrigeerde controleverschillen in de jaarrekening achtergebleven.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. U heeft aan ons bevestigd dat in de organisatie dergelijke gevallen niet gemeld zijn.
Kwaliteit van de interne beheersing	Voor de interne beheersing maakt het Meerschop gebruik van het shared service centre van de gemeente Groningen. Wij hebben evenals voorgaande jaren tijdens onze controle geen significante gebreken in de administratieve organisatie of de interne beheersing aangetroffen die van invloed zijn op ons oordeel.
Geautomatiseerde gegevensverwerking en dataveiligheid	In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen de vaste activa, de vorderingen, de voorzieningen en de kortlopende schulden. Wij aanvaarden de gekozen methoden die voor de schattingen zijn gehanteerd.
Continuïteit van de organisatie	Ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen is de continuïteit per definitie gegarandeerd zolang er geen besluit tot liquidatie is genomen. Een dergelijk besluit is in 2020 niet genomen en staat ook niet op de agenda. Ook de ontwikkelingen ten aanzien van corona hebben als gevolg van het vorenstaande geen effect op de continuïteit van het Meerschop.

2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

2.1 COVID-19: digitaal werken als nieuwe realiteit

We kunnen er niet omheen, COVID-19 domineert de samenleving, lokaal, nationaal en internationaal. We hebben er allemaal mee te maken, zowel in de werkomstandigheden als thuis. Beperkingen in de bewegingsvrijheid, tijdelijke sluiting van het onderwijs en de horeca, avondklok, hybride werken, we hebben het in 2021 allemaal meegemaakt. Het hybride werken heeft inmiddels zijn plek gekregen in een meer permanente vorm dan oorspronkelijk gedacht. Dat dit hybride werken effecten heeft op zaken als de beveiliging van systemen en data is bij het Meerschapschap en het shared service centre van de gemeente Groningen in beeld.

Thuiswerken, digitaal overleg of digitale vergaderingen zijn een nieuwe en blijvende realiteit geworden. Meer dan voorheen vraagt dat aanpassingsvermogen van medewerkers maar ook van organisaties om aan deze nieuwe wensen invulling te geven. Het ontwikkelen van thuiswerkbeleid is een prioriteit geworden, net als het anders organiseren van blijvende betrokkenheid bij de organisatie.

In die context is het behouden van cultuur en betrokkenheid bij de organisatie een uitdaging geworden. Ook vraagt dit mogelijk om andere checks and balances in de werkprocessen en in de werk-privé-balans. Bewustwording van bijvoorbeeld nieuwe informatiebeveiligingsrisico's is blijvend relevant.

2.2 COVID-19 en de continuïteit van de organisatie

Uiteraard hebben de pandemie en de maatregelen ter beteugeling ervan effecten op de geldstromen van bedrijven en instellingen. Veel evenementen konden niet doorgaan of moesten anders worden georganiseerd. Maar aan de andere kant bood het Meerschapsgebied ook in tijden van Corona omwonenden en bezoekers de mogelijkheid om buiten te verpozen.

Als gemeenschappelijke regeling is continuïteit geen issue zolang de deelnemers niet van plan zijn de gemeenschappelijke regeling op te heffen.

2.3 Overgang rechtmatigheid verschoven naar 2022

In eerdere rapportages hebben wij u geïnformeerd over het voornemen van de rijksoverheid om de verantwoordelijkheid voor het rechtmatig handelen nog nadrukkelijker bij het dagelijks bestuur van de organisatie te leggen, door het verplicht stellen van een rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. De invoering is doorgeschoven naar het boekjaar 2022, waarbij we moeten aantekenen dat de wetswijziging die dit moet formaliseren nog door de Kamer moet worden geaccordeerd. De commissie BBV heeft hieromtrent inmiddels een modeltekst gepubliceerd en tevens de Kadernota Rechtmatigheid 2022 uitgebracht.

Het algemeen bestuur krijgt de bevoegdheid om de grenzen vast te stellen waarboven er in de rechtmatigheidsverantwoording melding moet worden gemaakt van intern geconstateerde onrechtmatigheden en onduidelijkheden. De wetgever zal naar verwachting het maximum van deze grens leggen op 3% van de totale omvang van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Gemeten aan de omvang van de lasten van het Meerschapschap over 2021 (ruim € 1 miljoen) zou dat in uw geval neerkomen op een grens van € 30.000. Het algemeen bestuur is overigens bevoegd om deze grens lager vast te stellen.

Uiteraard kan er pas een rechtmatigheidsverantwoording worden opgesteld als daarvoor in de organisatie in voldoende mate het fundament is gelegd. Dat fundament bestaat uit een combinatie van een adequate procesinrichting en een zekere mate van interne controle om zichtbaar te kunnen maken dat de processen ook daadwerkelijk adequaat verlopen, en leiden tot rechtmatig handelen en betrouwbare informatie daarover.

De rechtmatigheidsverantwoording wordt, omdat het een onderdeel is van de jaarrekening, ook onderdeel van de accountantscontrole en zal met ingang van 2022 zijn inbegrepen in het accountantsoordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

De kaders en de regelgeving zijn inmiddels voldoende uitgekristalliseerd om de voorbereidingen te kunnen treffen. Dat vraagt afstemming tussen het (algemeen en dagelijks) bestuur en de organisatie. Met name als het gaat over de kaderstelling en informatievoorziening. Het gaat dan bijvoorbeeld over de vaststelling van het normenkader, diverse verordeningen, de verantwoordingsgrens, de wijze waarop de interne organisatie van de verantwoording is vormgegeven en eventuele tussentijdse informatievoorziening aan het algemeen bestuur. Wij hebben geconstateerd dat u nog stappen moet zetten om te kunnen voldoen aan de eisen voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Dit betekent dat binnen het Meerschapp, al dan niet met ondersteuning vanuit het shared service centre van de gemeente Groningen, een stelsel opgezet dient te worden waarbij het expliciet toetsen van processen zoals ten aanzien van personeel, inkopen en aanbesteden ingeregeld moet worden. Dat betekent dat eerst een risicoanalyse moet plaatsvinden, een methodologie ontwikkeld moet worden en de organisatorische inbedding, onafhankelijk van de feitelijke uitvoering, een plaats moet krijgen. Dat is in een kleine organisatie uiteraard een uitdaging. Tevens is het van belang om voldoende tijd beschikbaar te hebben voor de uitvoering van de controlewerkzaamheden, de evaluatie van de bevindingen en vertalen ervan naar de rechtmatigheidsverantwoording.

3. HET CONTROLEPROCES EN DE INTERNE BEHEERSING

De controle van de jaarrekening van een gemeenschappelijke regeling is in grote mate gereguleerd. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden zijn de algemeen geldende "Controle en overige standaarden (COS)" van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants), het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, de kadernota rechtmatigheid, het controleprotocol WNT en de verordeningen van het Meerschapp leidend.

Bij organisaties van enige omvang is er normaliter een verdeling van de werkzaamheden in twee fasen. In eerste instantie, in het boekjaar zelf, een interim-controle. Deze fase is primair gericht op de wijze waarop processen zijn ingericht en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Gezien de aard en omvang van het Meerschapp worden bij u in overleg met de organisatie de werkzaamheden van de interim uitgevoerd tijdens de jaarrekeningcontrole.

Bij de jaarrekeningcontrole richten we ons uiteraard op de cijfers en onderzoeken wij of de jaarrekening, zoals die aan het algemeen bestuur wordt verstrekt, deugdelijk is opgesteld en onderbouwd, dat de inrichting en presentatie voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat de waarderingsgrondslagen correct zijn toegepast en de toelichtingen adequaat en volledig zijn. Ook hebben wij onderzocht of de informatie in de programmaverantwoording en de paragrafen niet strijdig is met het beeld van de jaarrekening. Ten slotte is onderzocht of de baten, de lasten en de balansmutaties rechtmatig zijn, inclusief het opnemen van de vereiste gegevens inzake de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

In dit accountantsverslag gaan wij in op de bevindingen ten aanzien van de controle van de jaarrekening. Dit accountantsverslag en onze bevindingen daarbij zijn bedoeld om het algemeen bestuur, onze primaire opdrachtgever, te ondersteunen in haar controlerende taak.

Rekening houdend met de relatief geringe schaalgrootte van de organisatie is de procesinrichting passend te noemen en is daar waar mogelijk het vier ogen principe ingeregeld.

4. BESTUURLIJKE AFHANDELING EN PUBLICATIE

De bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken bestaat uit de volgende stappen: het dagelijks bestuur behandelt in de betreffende vergadering de jaarstukken, met inbegrip van de jaarrekening, stelt de jaarstukken daarmee vervolgens op. Op dat moment ontstaan formeel de jaarstukken. Wel hebben de gemeenten de mogelijkheid om een reactie te geven op de jaarstukken, maar ze hebben geen formele rol in het bestuurlijke proces.

Wij dateren onze controleverklaring op 29 maart 2022, de datum van de vergadering van het dagelijks bestuur waar de jaarrekening wordt opgemaakt. Mochten in de periode tot de vaststelling van de jaarrekening in het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dan moet een dergelijke aanpassing nog worden gemaakt. Dat geldt ook in geval de jaarrekening om andere redenen gewijzigd wordt alvorens tot vaststelling wordt overgegaan. Wij verzoeken u in deze gevallen met ons in contact te treden om gezamenlijk de noodzakelijke vervolgstappen met u te bespreken.

Bij de jaarstukken hoort de controleverklaring. De datum van de controleverklaring is de datum van de bestuurlijke behandeling. Wij voorzien één exemplaar van de controleverklaring van een originele handtekening. Dit exemplaar is uitsluitend ten behoeve van uw eigen archief en mag niet worden gepubliceerd. Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Deze mag openbaar gemaakt worden. Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening, openbaar wordt gemaakt in de jaarrekening, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd blijft.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de volledige jaarstukken. Indien u deze jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken in zijn geheel goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

5. CONTROLEBEVINDINGEN EN OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

5.1 Verslaggevingsregels nageleefd

De jaarrekening van het Meerschop moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben ten aanzien van de inhoud van de jaarrekening en de presentatie van de cijfers in relatie tot de verslaggevingsregels geen significante tekortkomingen geconstateerd. De teksten in het jaarverslag zijn niet inconsistent met het beeld van de jaarrekening. Daarmee is de jaarrekening een goed uitgangspunt voor de beeldvorming over de prestaties van het Meerschop over 2021.

5.2 Resultaat en weerstandsvermogen

Het boekjaar 2021 is afgesloten met een negatief resultaat van € 11.000, begroot was een resultaat van € 0. Over 2020 was een klein positief resultaat gerealiseerd van € 9.000. Ten opzichte van het totaal aan lasten van rond de € 1 miljoen gaat het dan om een positief of negatief resultaat in de orde van 1%. In onzekere tijden vanwege corona en andere crisisdreigingen is dat per saldo een geringe afwijking van de begroting.

Duidelijk is wel dat de laatste jaren de onderhoudsbudgetten krap zijn en dat zaken als explosieve ontwikkeling van invasieve exoten of de eikenprocessierups vragen om ingrijpen en al snel leiden tot overschrijding van de begroting. Ook de nu zichtbare prijsstijgingen op allerlei terreinen gaat het Meerschapp ongetwijfeld merken in de exploitatie van 2022 en verder.

5.3 Prestatielevering bij inkopen

Organisaties willen alleen betalen voor goederen en diensten die daadwerkelijk zijn geleverd. Dat geldt ook voor het Meerschapp. We zien in relatief kleinschalige organisaties zoals de uwe, dat het vaak wat lastig is om achteraf vast te stellen op welke wijze, of met behulp van welke documentatie of waarneming, de toets op de prestatielevering is uitgevoerd. Vaak is er slechts sprake van een "vinkje" en soms zelfs dat niet. Wij adviseren daarom op dit punt beleid te formuleren en bijvoorbeeld een ondergrens vast te stellen waarbij voor bedragen boven die grens bij de factuurautorisatie zichtbaar wordt gemaakt dat de levering van de tegenprestatie is vastgesteld.

5.4 Schattingen en memorialen

Bij het opmaken van een jaarrekening is het noodzakelijk dat u schattingen en oordelen toepast om te komen tot betrouwbare cijfers. Niet zelden worden schattingen niet als zodanig onderkend, omdat ze vast onderdeel van uw administratieve proces zijn.

In onze controle besteden wij nadrukkelijk aandacht aan deze schattingen omdat, bedoeld of onbedoeld, het resultaat door schattingen kan worden beïnvloed.

Binnen uw organisatie hebben de belangrijkste schattingen betrekking op het inschatten van (de waarde van) de vaste activa, de vorderingen, de voorzieningen en de kortlopende schulden. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij geen tekortkomingen aangetroffen in de schattingsmethoden en vastgesteld dat de wijze waarop deze tot stand komen niet is gewijzigd. Wij aanvaarden uw schattingen, maar wij melden volledigheidshalve dat inherent is aan schattingen dat de uiteindelijke uitkomst kan afwijken.

5.5 Begrotingsrechtmatigheid

Het stelsel van begroten en de bewaking hiervan moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de (gewijzigde) begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Wij hebben vastgesteld dat de lasten van het Meerschapp de begroting iets hebben overschreden, maar dat dit binnen het programma wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten en ook voorts te maken heeft met (onderhouds-)kosten die passen binnen het beleid van het Meerschapp. Wij hoeven daarom deze begrotingsoverschrijding niet mee te wegen in ons rechtmatigheidsoordeel.

6. VERPLICHTE RAPPORTAGEONDERDELEN

6.1 Controletoleranties en controleverschillen

Het onderzoek van de jaarrekening heeft betrekking op de aspecten getrouwheid ("kloppen de cijfers"?) en rechtmatigheid (zijn de baten, lasten en balansmutaties conform de geldende wet- en regelgeving tot stand gekomen?). Deze beide aspecten komen terug in de controleverklaring. De controle is niet bedoeld om alle fouten en onzekerheden te detecteren. Dat zou, gezien de consequenties voor de hoeveelheid werk en de daarmee gepaard gaande kosten ook niet rationeel zijn. Daarom wordt er in de controle gewerkt met grenzen, die bekend staan onder de term "materialiteit", of controletolerantie. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) zijn concrete maximumnormen gegeven voor de controletolerantie.

Het begrip controletolerantie is leidend voor hoe scherp er gecontroleerd moet worden. De tolerantie wordt gerelateerd aan het totaal van de lasten (inclusief dotaties aan reserves). Het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling heeft de bevoegdheid om de controletolerantie scherper te stellen dan het wettelijk maximum van 1% (fouten) respectievelijk 3% (onzekerheden). Dat heeft u niet gedaan.

Wij hebben ons oordeel daarom gebaseerd op onderstaande tabel, waarbij wij hebben gerekend met een totaal aan lasten voor het boekjaar 2021 van ruim € 1 miljoen. Dat betekent een materialiteitsgrens van € 10.000

Voor wat betreft de rapporteringstolerantie zijn wij op grond van onze beroepsregels gebonden aan maximaal 5% van de materialiteit (dus 5% van € 10.000), in uw geval € 500.

Goedkeuringstoleranties	Grondslag	Bedrag (afgerond) €
Fouten	1% van de totale lasten	10.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	30.000
Rechtmatigheid	1% van de totale lasten	10.000

6.2 Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen

Niet gecorrigeerde controleverschillen (fouten en onzekerheden) in euro	Bedrag €	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen getrouwheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal onzekerheden getrouwheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal fouten rechtmatigheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal onzekerheden rechtmatigheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Uit de tabel hiervoor blijkt dat er geen sprake is van ongecorrigeerde verschillen die de tolerantiegrenzen overschrijden met betrekking tot de getrouwheid of de rechtmatigheid. Wij geven om die reden een goedkeurende verklaring af voor beide aspecten.

6.3 Onafhankelijkheid gewaarborgd

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO is in de organisatie van HZG Accountants & Adviseurs ingebed. Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij het Meerschap voldoende is gewaarborgd. Wij hebben met betrekking tot 2021 geen andere opdrachten uitgevoerd dan de controle van de jaarrekening en ook overigens signaleren wij geen potentiële bedreigingen van onze onafhankelijkheid.

6.4 IT en dataveiligheid

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Gelet op de beperkte mate van geautomatiseerde beheersmaatregelen in uw organisatie is een dergelijk onderzoek niet noodzakelijk voor de uitvoering van onze werkzaamheden.

Uit onze controle zijn echter geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Sinds de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht is geworden is steeds duidelijker wat de impact is van de AVG op organisaties. Vooral kleinere organisaties worstelen met het opzetten van de vereiste procedures en het aantonen van de werking ervan. Op dit moment voldoet u in de praktijk aan de minimale eisen die de AVG stelt.

6.5 Een nieuwe focus op fraude is aanstaande

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening maar ook met betrekking tot omkoping, corruptie, ondermijning en de naleving van andere wet- en regelgeving.

De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe. Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie. Dat gaat dus niet alleen over fraude maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Dit geldt niet alleen op de werkvloer, maar vraagt ook iets van directie en het bestuur.

De werkzaamheden die de accountant ten aanzien van het onderwerp fraude verricht en de bevindingen op hoofdlijnen worden steeds vaker opgenomen in de controleverklaring. Het doel hiervan is beter duidelijk te maken welke werkzaamheden wij verrichten, maar dit zal ook de verantwoordelijkheid van de directie en het bestuur om voldoende maatregelen te treffen verder benadrukken. Het algemeen bestuur heeft in dezen een toezichthoudende rol en dient deze uiteraard ook zichtbaar in te vullen. Dat is belangrijk om het gesprek hierover te openen.

De accountant maakt zelf ook een inschatting van de frauderisico's binnen een organisatie, en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn. Datzelfde geldt ook voor integriteitsrisico's en mogelijke niet-naleving van andere regelgeving.

In iedere organisatie bestaat een risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management bij de totstandkoming van schattingen. We beoordelen in het kader van onze controle de interne processen op deze schattingen en doen detailcontroles op de uitgangspunten en aannames die aan significante schattingen ten grondslag liggen. Ook zijn we alert op ongebruikelijke transacties, samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties, het naleven van het inkoopbeleid en aanbestedingsregels. Daarnaast onderkennen we risico's in bepaalde delen van de opbrengstverantwoording.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan communiceren wij dit, afhankelijk van de aard van de fraude, met de direct leidinggevenden, de directie en, in sommige gevallen, bij fraude in de top van de organisatie, of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, met de het algemeen. In dat geval rapporteren wij daar separaat over.

Tijdens onze werkzaamheden besteden wij ook aandacht aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie.

Wij vinden het, gelet op het voorgaande, voor de hand liggen dat op alle niveaus in de organisatie tenminste eenmaal per jaar gesproken wordt over de (fraude)risico's in de organisatie, de activiteiten en de maatregelen die hieromtrent getroffen zijn. Ook een interne beoordeling of de maatregelen afdoende worden gevonden hoort daar bij.

Geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van materiële fraude

Tijdens de controle hebben wij een professioneel-kritische houding betracht ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, maar daarbij merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

7. AFSLUITING

In december 2021 hebben we u geïnformeerd over het feit dat HZG Accountants & Adviseurs sinds 1 januari 2022 is aangesloten bij Eshuis Accountants & Adviseurs. De integratie van beide organisaties is gaande en dat betekent onder meer dat we vanaf het controlejaar 2022 de naam Eshuis zullen gaan gebruiken. Voor onze dienstverlening heeft dat geen gevolgen omdat we vanuit de dezelfde vestiging met dezelfde visie en dezelfde mensen ons werk blijven doen

Het accountantsverslag is naar zijn aard bedoeld om u als algemeen bestuur te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2021. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Ten overvloede wijzen wij u erop dat de controlerende taak van het algemeen bestuur uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole. Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur, de deelnemers en de directie, in het kader van de aan hen opgelegde taken en verantwoordelijkheden.

Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf. Wij gaan er van uit u met dit accountantsverslag adequaat te hebben geïnformeerd. Wij zijn te allen tijde bereid dit verslag nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.

drs. S. Hofsteenge RA

06 - 52 89 40 85

sietse.hofsteenge@hzgaccountants.nl

Bijlagen:

- Controleverklaring getekend
- Controleverklaring was getekend
- Jaarrekening gewaarmerkt